

HARCMISTRZ

MIĘSIĘCZNIK STARSZYŹNY HARCERSKIEJ
ORGAN NACZELNICTWA ZWIĄZKU HARCERSTWA POLSKIEGO

Rok 10. Nr 5.

WARSZAWA

Maj 1927 r.

Prenumerata na kw. II 1927 r. wynosi zł 3.50 wraz z przesyłką pocztową. Numer pojedynczy zł 1.20.
Prenumeratę należy wpłacać na konto P. K. O. Nr 536.

„Harc mistrz” wychodzi 1-go każdego miesiąca. Redakcja „Harc mistrza” prosi o przysyłanie artykułów, wzmianek sprawozdawczych, opisów gier i ćwiczeń, sprawozdań z książek i t. d. Numer zamykamy 10 poprzedniego miesiąca. Organem Z. H. P. do spraw wychowania fizycznego jest kwartalnik „Wychowanie Fizyczne”. Redaktor Prof. Dr E. Piasecki, Poznań 3. Studium Wychowania Fizycznego Park Wilsona; rocznie 10 złotych.

NASZA JEDNOŚĆ

Na VII Zjeździe Walnym uzyskaliśmy główny z warunków dalszej owocnej pracy Z. H. P.: z e s p o l e n i e i d e o w e.

Cały Związek oczekiwał Zjazdu w napięciu. Wiadomem było, że będą wysuwane projekty reorganizacji, wyczuwało się równocześnie, że mogą uzewewnętrznić się różnice poglądów, może bardzo daleko idące, z poważnymi konsekwencjami. Narastały wątpliwości, czy różnice te poprostu nie umożliwią współpracy w ramach Z. H. P., czy nie trzeba będzie zrzec się dalszej jedności organizacyjnej.

Liczny udział członków czynnych i delegatów z całej Polski świadczył o tem, że wszędzie rozumiano znaczenie chwili, decydującej dla Harcerstwa na długi okres czasu.

Czy w ciągu dwóch dni obrad wyrównały się wszystkie różnice poglądów, wyjaśniły wszystkie sprawy, może zarzuty i nieporozumienia? Nie! Także nie w uchwałach, choć ważne są i duży stanowią dorobek, przejawiała się wartość Zjazdu. W czymże więc?

Aby to zrozumieć, trzeba sięgnąć do istoty Harcerstwa, do jego celów służby Bogu i Ojczyźnie, do jego zasadniczej metody działania: Chrystusowej Miłości.

Trudności, nieporozumienia, zarzuty, walki wewnętrzne — cały ten kompleks psychicznej przedewszystkiem natury narastał na tle naruszenia zaufania wzajemnego. Poprostu przestawano sobie nawzajem wierzyć, że chce się tylko dobra narodu i państwa; zaczęto podejrzewać się nawzajem, że ma się inne cele, użycia Harcerstwa dla mniej lub więcej doraźnych interesów — tej, czy owej „strony” politycznej w Polsce. Do podejrzeń dalszych o uleganiu inspiracjom zzewnątrz Harcerstwa, ba, może dyrektywom, — było niedaleko.

Czy tendencje do uzyskania wpływu na Harcerstwo znikły? Czy jest pewność, że niema dziś w Harcerstwie nikogo, ktoby chciał widzieć je wprzagniętem w pracę dla tej, czy owej grupy politycznej?

Naiwnością byłoby nie widzieć niebezpieczeństw.

Są to takie jednak niebezpieczeństwa, którym wszyscy kierownicy Harcerstwa chcą się solidarnie

przeciwstawić, którym chcą się przeciwstawić wszyscy prawdziwi harcerze i harcerki.

Wiara, że tak jest, spowodowała na posiedzeniu członków Naczelnej Rady Harcerskiej z wyboru — przełom — wiara ta sprawiła, że przed chwilą podzielony Zjazd — zespolił się i wyraził Naczelnej Radzie zaufanie, uchwalając reasumpcję wezwania jej do ustąpienia.

Jak to było?

Trudno opisać te chwile posiedzenia Naczelnej Rady. Dość, że w końcu padły deklaracje, krótkie, a stanowcze, stwierdzające, że niema wśród Rady nikogo, ktoby jakimkolwiek inspiracjami, dyrektywami politycznymi się kierował, że jest u wszystkich chęć współpracy i wola wysiłku do jej realizowania. Wyczuło wzajemnie, że idea Harcerstwa jest wszystkim jednako droga i jej wszyscy chcą służyć, choć może różne widzą w szczegółach środki.

Miłość Idei Harcerskiej wzbudziła uczucie braterstwa skautowego, zatracone czy przyćmione w sporach.

Wtedy wyjście z sytuacji odrazu się znalazło, było kwestją paru minut.

Im więcej kto ma ducha harcerskiego w sobie, tem prędzej i tem lepiej, tem głębiej zrozumie, wczuje się w ten akt odbudowania fundamentów jedności naszej; tem usilniej i tem lepiej będzie pracował nad jej umocnieniem.

Trzeba bowiem mieć oczy otwarte i czuć: nie łatwo jest wszystkim zrozumieć, co się właściwie stało na N. R. H. i jak się stało, że nie decydowała przewaga głosów na Zjeździe, ale doszło do jedności i zgody. Już w czasie Zjazdu słyszało się żale, narzekania, wyrzuty... przejawy resztek lodowych skorup, resztek „stron”, u „obu stron”. To jeszcze odosobnione pomruki słabszych stron naszych dusz.

Winniśmy im być wdzięczni! One nas ostrzegają, że dopiero początek zrobiony, że dopiero szczyty Harcerstwa objął ogień Miłości, że trzeba go strzec i chronić i zasilać, aby nie przygaś, lecz rósł w Wielkie Ognisko Bożej i Narodowej myśli, oświetlające mroki nocy walk i tarę w naszym społeczeństwie, skupiające wszystkich Polaków Dobrej Woli.

Prawdą a Pracą!

Stanisław Sedlaczek.

zagran. wizy na paszportach zbiorowych będą bezpłatne. Bilety kolejowe za pół ceny norm.

A. Zawody zespołów.

Każdy kraj reprezentuje jeden lub więcej oddziałów z 8 skautów i dowódcę. Suma lat, wyłączając dowódcę, nie może przekroczyć 128 lat. Żaden skaut, wył. dowódcę, nie może być starszy ponad 18 lat.

I. Wyrobienie ogólne. Punkty za dokładność, ogólny wygląd, umundurowanie, wyprawa, dyscyplina, duch (trwanie przez cały zlot).

II. Wyciąg łodzi. Czterowiosłowe łodzie okrętowe, 800 metrów. Suma lat wioslarzy do 64, dowódca może uczestniczyć tylko jako sternik. Łodzie dostarczą na miejscu.

III. Regaty. Żaglówek (with permanent rig) mają przebiec kurs trójkątny, w każdej łodzi dowódca i 3 skautów. Wiek nieograniczony. Łodzie dostarczą na miejscu.

IV. Zawody nawigacyjne. Łodzie jak w II. Każda otrzyma mapę z oznaczeniami 7 bojami. Każda łódź ma odnaleźć 4 boje. Czas maksymalny będzie określony przy starcie. Wiek nieograniczony. Dowódca musi uczestniczyć.

V. Sygnalizacja. Każdy oddział dzieli się na sekcje po 2, numerowane przez dowódcę 1, 2, 3, 4. Depesza z 6 razy po 5 niezależnych liter będzie podana sekcji I, która przesyła ją przy pomocy kodeksu międzynarodowego (sygnały flagami) do sekcji 2, która posyła do 3 przy pomocy sygnał. Morse'a. Sekcja 3 do 4 semaforami (2 chorągiewki), 4 do centralnej (sędziowie) kluczem telegraficznym. Odległości między stacjami nie mniej 100 m. Oznaczy się maximum czasu. Dowódca nie może uczestniczyć.

VI. Przeciąganie liny. Łodzie i wiek jak dla II. Końce lin przymocowane do ruf dwóch łodzi, umieszczonych po przeciwległych stronach liny granicznej. Zadanie: przeciągnąć przeciwnika przez linę graniczną. Dowódca może sterować.

VII. Zabawy przy ognisku. Śpiewy, deklamacje, muzyka, pokazy. Program wesoly lub powazny.

VIII. Przedstawienia. Każdy oddział daje 2, jedno na wodzie (w porcie), jedno na lądzie (na wolnym powietrzu w lesie). Może uczestniczyć cały oddział, lub część. Przedstawienie trwa 5—10 minut. Program wesoly lub powazny, o ile możliwości powinien ilustrować zwyczaje narodowe lub morskie.

IX. Zawody kajaków. Każdy oddział może być reprezentowany: przez dwa kajaki po 1 skauci w każdym, lub przez 1 kajak z 2 skautami. Dopuszczalne wszelkie typy kajaków. Ciężkie kajaki będą miały trochę trudności z przebieciem kursu, ponieważ 12 poważnych przeszkód będzie po drodze, trwającej około 10 godzin. Punkty będą dawane za: 1) Wyprawa (lekkość, praktyczność, taniosc), 2) Wiosłowanie (wiosłem kajakowem). Tylko dla kajaków odpow. typu. Ponad 800 m., 3) Żeglowanie. Tylko dla odp. kajaków. Kurs trójkątny. 4) Wywracanie: a) Tylko dla kajaków z szczelnym pokładem (typ eskimoski). Skaut ma wyrzucić swój kajak, przywrócić go do normalnego stanu, wsiąść i jechać dalej. b) Z kajakami innych typów: skaut (skauci) mają zeskoczyć do wody i wejść z powrotem. Zawody odbędą się na głębokiej wodzie, uczestnicy muszą być dobrymi pływakami. 5) Transport. Zwróci się uwagę na szybką i praktyczną akcję przy pokonywaniu przeszkód. 6) Gotowanie. Zawodnik weźmie z sobą przybory do gotowania i jedzenia i będzie dla siebie gotował w czasie przejażdżki. Żywnosc w stanie surowym zostanie dostarczona.

Zawodnicy muszą polegać na własnych siłach. Dowódcy nie mogą uczestniczyć.

B. Zawody indywidualne.

8 skautów z każdego oddziału wylosuje zadania. Żaden nie może wziąć więcej zadań, niż 2. Dowódca nie uczestniczy.

I. Mistrz do wszystkiego. Skauci otrzymują trochę materiału, np. 20 cm. grubego drutu, 2 korki, 1 metr sznura, puszkę blaszaną. Punkty za najlepsze i najbardziej pożyteczne przedmioty sporządzone w ciągu 1½ godz. przy pomocy dowolnego noża.

II. Pierwsza pomoc (2 sk.). Zadanie jednakowe dla wszystkich będzie polegało na bandażowaniu. Oddział ma mieć apteczkę polową.

III. Praca z linami. (2 sk.) Rozpowszechnione węzły i połączenia; splatanie, zakończenie, chwytanie.

IV. Sporządzanie żagli (2 sk.) łącznie z cerowaniem i olinowaniem.

V. Ocenianie wysokości i odległości (2 sk.) przedmiotów widzianych poprzez wodę.

VI. Obserwacja i wnioskowanie; do ćwiczeń używać przykładów z „Scouting for Boys”.

VII. Pływanie i ratownictwo wodne (3 sk., po 1 na każde zadanie). 1) pływanie 100 m. styl dowolny, 2) nurkowanie (w koszuli, krótkich i skarpetkach) 3 m. za ciężarem 50 kg., 3) ratownictwo (ubranie jak 2). Płynąć 10 jardów dla uratowania chłopca 15 lat, ubranego w koszulę i krótkie. Przeciągnąć go w wodzie 25 m. (ratowanemu nie wolno się opierać, ani dawać pomocy ratującemu). Metody dowolne. Zadania będą losowane.

Uwagi ogólne.

Zawody A III, IV, IX nie są obowiązkowe, inne obowiązkowe.

Literatura.

Organizatorzy proszą o przywiezienie wszelkiej literatury, dotyczącej ruchu Skautów Morskich w danym kraju.

Tytoń.

Det Danske Spejderkorps prosi o niepalenie w ciągu całego zlotu przynajmniej w miejscach publicznych.

Wyprawa polska.

Wyprawę polską organizuje Komenda Chorągwi Poznańskiej, przy której istnieje Wydział Morski, spełniający obowiązki Wydziału Morskiego G. K. M.

podał St. S.

ST. SEDLACZEK.

Co mówią o Harcerstwie liczby?

I. Ustalenie liczb.

Nasza statystyka jest bardzo niedokładna mimo wszelkich starań centrali. Ani w drużynach, ani w komendach potrzeba „policzenia się” nie jest dostatecznie zrozumiana, a nawet jeżeli jest zrozumienie — niema środków, umiejętności. Coś nie coś jednak zrobiono i pewne podstawy do wniosków są. Trzeba jednak rozpocząć od skorygowania liczb dotychczas ogłoszonych.

W sprawozdaniu N. R. H. za rok 1926 podałem tablicę IV „Ilość drużyn m. i harcerzy w latach 1920—1926”. Tu wyjaśnię jak powstała.

Dane za rok 1920 odnoszą się do spisu z 1.III.1920, patrz „Harcemistrz”, r. 1920, nr 4—12, przyczem uzupełniono je co do Śląska danymi z sprawozdania N. R. H. za okres 1918—1920. W Brześciu wliczone 3 drużyny, 125 harcerzy okr. mińskiego.

Dane za rok 1921 wg. spraw. N. R. H. za okres 1.I.1921—1.IX.1921.

W Ch. Łódzkiej policzono w ilości drużyn 13 dr. Hufca Nowo-Radomskiego, przyczem brak danych, ilu było w tych drużynach harcerzy. W Ch. Białostockiej wykazano tylko dane z Hufca Suwalskiego, zresztą danych brak. W Zagłębiu Dąbr. policzono 14 dr. i 610 harc. Hufca Częstochowskiego oraz 26 dr. okręgu Sosnowieckiego, z którego co do ilości harcerzy brak danych.

Dane za rok 1922 i nast. odnoszą się do 31.XII. każdego roku; za rok 1922 zaczerpnięte z Kalendarza Harcerskiego na r. 1924 (poprawione błędne sumy na stronicy 136 i 137); za r. 1924 wg. V sprawozd. N. R. H., za rok 1925 wg. VI spr. N. R. H. Dane na 1.I.1922 i na 1.IV.1922 patrz także „Ognisko” rok 1920, Nr 20.

NACZELNICTWO ZWIĄZKU HARCERSTWA POLSKIEGO

WIADOMOŚCI URZĘDOWE

Rok 5 (IX) Nr 5.

WARSZAWA

Maj 1927 r.

ROZKAZ N. Z. H. P. L. 10 z dnia 20 kwietnia 1927 r.

I. Odznaka za uratowanie życia. N. przyznaje odznakę „Za uratowanie życia” druhowi Czesławowi Gregorewiczowi (Ch. Warszawska).

II. Główna Kwatera Męska. N. Zwalnia na własną prośbę ze stanowiska Kier. Wydz. P. W. dha A. Heidricha i mianuje p. o. Kier. dha K. Wojtczaka.

N. zwalnia na własną prośbę ze stanowiska Kier. Wydz. Wych. Fiz. dha H. Glassa i mianuje Kier. dha M. Krawczyka.

N. Zwalnia na własną prośbę ze stanowiska Kier. Wydz. Obozów dha T. Maresza.

III. Zalecenie książki dha ph. inż. Zbigniewa Trylskiego p. t. „Obozy”. N. na zasadzie opinii Głównych Kwater zaleca książkę dha ph. inż. Zbigniewa Trylskiego p. t. „Obozy” do użytku w drużynach harcerskich (o wyjściu książki z druku poda wiadomość „Harc mistrz”).

IV. Komendy Chorągwi M. Płock. N. udziela na własną prośbę trzymiesięcznego urlopu ze stanowiska Kom. Chor. dhowi K. Jędrzejewskiemu i mianuje jednocześnie p. o. Kom. Chor. ph. Z. Słoniewicza.

Radom. N. zatwierdza skład osobowy K. Ch., zwalniając jednocześnie dotychczasowy: Kom. Chor. ph. M. Kołowrocki, p. o. Kom. Chor. i Kier. Wydz. Progr. Org. M. Kwapisiewicz, przyboczny i Kier. Wydz. Ogóln. pd. Rysiak, Ref. St. H.—prof. Małuja.

V. Zmiany terytorjalne. N. przydziela powiat Kolski z Chor. Włocławskiej do Chor. Łódzkiej.

VI. Mianowania Starszyny. Podharc mistrzynię: Z. Osieńska-Heidrichowa (G. K. Ż.), I. Gründlowa (Ch. Białostocka), E. Hetmaniakówna (Ch. Krakowska), J. Anyżówna, J. Jasińska, J. Ramotowska, J. Rostkowska (Ch. Mazowiecka), Ir. Cynkówna, St. Dzieciółówna, Ir. Kliszczyńska, T. Nowakowska, A. Polecka (Ch. Poznańska), N. Eychhornówna, J. Lindnerówna, S. Marcinkowska, St. Pośniakówna, J. Samulakówna Z. Wilczyńska, M. Żytowo-Swiętochowska, J. Żuławska (Ch. Warszawska), A. Galczakówna (Ch. Włocławska), J. Brandtówna, J. Mąkiewiczówna (Ch. Wołyńska).

Podharc mistrze: J. Kwietniewski (G. K. M.), J. Kostecki, A. Sterlegoff (Ch. Brzeska), W. Klonowicki, Wł. Wojtowicz (Ch. Lubelska), L. Kustra, I. Płonka, Wł. Szuszkiewicz, K. Tworowski (Ch. Lwowska), Z. Lorentowicz (Ch. Mazowiecka), I. Krotowski, K. Mrózek, A. Nowak, J. Poplewski, J. Wiza, Cz. Żakowski (Ch. Poznańska), St. Piekarski, St. Zb. Szyszkowski, Z. Wierzbowski (Ch. Warszawska).

Przodownice: M. Czajkówna, A. Woźniakówna (Ch. Krakowska), C. Cwiklińska, S. Skarbkówna, Z. Szymańska, St. Winogradzka, J. Winowska (Ch. Lwowska).

Przodownicy: Wł. Duchniak, Cz. Szwa grzak, E. Wołoszyn (Ch. Kielecka), J. St. Bugajski, Br. Feigl (Ch. Krakowska), M. Baworowski, H. Czekay, A. Stępień (Ch. Łódzka), Wł. Derysz, Wł. Pa gowski, J. Szwemin, T. Urbański (Ch. Pomorska), St. Boro wiński, Z. Czajkowski, F. Gabryelewicz, St. Juniczak, F. Kowalski, D. Krawiec, J. Krugielka, F. Laurentowski, J. Matuszczak, J. Przewoźny, M. Suchocki (Ch. Poznańska), J. Bieńkowski, W. Łukaszewski, M. Koczyk, J. Krzemieniewski, K. Matuszewski, St. Olszewski (Ch. Warszawska), P. Chełchowski, Cz. Gryglewicz, L. Makowski, L. S. Mokicz, J. Zamoyski, J. Uklejski (Ch. Mazowiecka).

VII. Członkowie czynni. N. mianuje członkami czynnymi drużny: Z. Wołowską (G. K. Ż.), D. Cieńską, M. Zamarską (Ch. Pomorska), St. Bogusiewiczową, M. Klasową, M. Sandecką, J. Teleżyńską (Ch. Wołyńska), drużny: J. Arlitewicza, M. Krawczyka (G. K. M.), pd. M. Wierzbiańskiego (Ch. Krakowska), Cz. Sworowskiego, K. Weydlicha, E. Węclawskiego, ks. I. Węclawskiego (Ch. Poznańska), P. Jańczę, ks. E. Kapustę, M. Kwapisiewicz (Ch. Radomska), K. Dobińskiego, ks. J. Kobierskiego, ks. W. Micińskiego (Ch. Włocławska), ks. St. Dietricha, ks. K. Lenczewskiego, prof. L. Kisiela, K. Skorupskiego (Ch. Wołyńska).

VIII. Przywrócenie stopnia instruktorskiego: N. przywraca stopień podharc mistrza inż. St. Majowi (Ch. Poznańska).

IX. Cofniecie stopnia instruktorskiego: N. cofa na własną prośbę stopień podharc mistrza i przenosi do kategorii członków współdziałających dha W. Cywińskiego (Ch. Wileńska). N. cofa na własną prośbę stopień przodownika i zwalnia z Z. H. P. dha Z. Kamińskiego (Ch. Poznańska).

N. cofa stopień przodownika i usuwa z Z. H. P. dha E. Konopę (Ch. Zagł. Dąbrowskie).

N. cofa stopień przodownika dhowi M. Skopowskiemu (Ch. Lwowska).

X. Urlopy: N. udziela na własną prośbę urlopu dnie ph. A. Gontarskiej (Ch. Poznańska) do 1.IX 1927 r., dhom: pd. Ładosiowi (Ch. Pomorska) na czas służby wojskowej, ph. St. Kalińskiemu do dnia 1.IX.27 r., ph. Ł. Żelazowskiemu do dnia 1.XII.27 r., pd. J. Firstenbergowi do dnia 1.I.28 r. (Ch. Warszawska).

XI. Przyjęcie drużyn: N. przyjmuje do Z. H. P. jako próbne drużyny: I im. J. Sobieskiego w Kępinie (Ch. Poznańska), II im. R. Traugutta w Sierpcu, I im. ks. J. Poniatowskiego w Sochocinie (Ch. Płocka).

XII. Przyjęcie Zrzeszenia Starszego Harcerstwa. N. przyjmuje do Z. H. P. Akademicką Drużynę Harcerską im. St. Staszica w Poznaniu.

III. Żeglarstwo.

Komisja programowa drużyn morskich. Zgodnie z opinią I konferencji przedstawicieli drużyn morskich powołuję Komisję do opracowania programów i instrukcyj dla drużyn morskich w następującym składzie: Dr. Jakóbkiewicz, kpt. Kosko, Hermel, Oledzki, Bublewski, Heil z prawem kooptacji, zatwierdzonej przez Naczelnika G. K.

Prace Komisji oprą się na wynikach prac I konferencji.

Przedstawicielstwo polskie na II Zlocie Międzynarodowym Skautów Morskich w Kopenhadze. Zorganizowanie załóg reprezentacyjnych i wyprawę do Kopenhagi powierzam, zgodnie z postanowieniem Naczelnictwa Komendzie Chorągwi Poznańskiej.

Kurs morski. — Dzierżawa terenów na Helu. Zwacam uwagę na końcowy ustęp sprawozdania konferencji przedst. Drużyn Morskich w nrze V „Harcmistra”.

IV. Różne.

Zażalenia na C. Komisję Dostaw i Administrację czasopism. Przy wizytacjach zdarza się dosyć często

słyszeć skargi na C. Komisję Dostaw i Administrację „Harcmistra” i „Harcerza”. Zarząd Komisji nie może przeciwdziałać ewentualnym niedokładnościom ekspedycji nie mając zupełnie dokładnych danych.

G. K. będzie zatem interwenjować w C.K.D.Z.H.P. tylko wtedy, gdy zażalenia będą składane na piśmie i będą zawierały dostateczny materiał faktyczny.

Zmiana przydziału: ph. Kapiszewski H. z G.K.M. do Chor. Śląskiej.

Ph. Gordon W. z Chor. Pomorskiej do Chor. Poznańskiej.

Urlopy: Dh. ph. J. Bielec do 15 lipca 1927 r.

Wydawanie krzyżów skautom. Komendantom Chorągwi, oraz wszelkim komendantom harcerek nie wolno wydawać krzyżów harcerek skautom lub nieskautom innych narodowości. Przyznawanie oznak tym osobom przysługuje jedynie władzom centralnym Związku.

(—) J. Trzpił

(—) St. Sedlaczek

Przyboczny Nacz. G. K. M.

Naczelnik G. K. M.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA

Z Głównej Kwatery Męskiej.

Sprostowanie. W Wiadomościach Urzędowych Nr. 2 z lutego 1927 r. strona 8 została pominięta w wykazie ilości obozów Chor. Wileńska, która nadesłała raport powakacyjny w terminie. Ilość obozów 8, harcerek w obozach — 123, harcerekodni — 2633.

Na te samej stronie, między Chor., które nie nadesłały opinii w sprawie uproszczeń przy wydawaniu krzyżów z C. K. D. H. została pomyłkowo umieszczona Chor. Wileńska, która nadesłała opinię K. Ch. w dniu 27.X.1926 r.

W Rozkazie N. Z. H. P. L. 8 z dnia 25. III 1927 r. (W. U. Nr. 4) w składzie osobowym Z. O. Śląsk wkradły się błędy w nazwiskach: powinien być Wiz. Wł. Miedniak zamiast Mielniak i J. Grzbiela — zamiast Gubiela.

Kurs korespondencyjny G. K. M. liczy obecnie 60 uczestników z 29 środowisk. Szczegóły i warunki przyjęcia w Wiadomościach Urzędowych Nr. 12 z r. 1926 str. 41 i w następnych numerach „Harcmistra”.

Wizytacja Chor. Białostockiej. W dn. 21—26 marca b. r. wizytował drużyny harc. z ramienia Głównej Kwatery M. dh pd. A. Czaplinski. Zwizytowane zostały następujące środowiska: Grodno (drużyny i K. H.), Wołkowysk (drużyny i K. H.), Hajnówka (Chor. Brzeska), Bielsk Podlaski (1 drużyna), Grajewo (1 drużyna) i Łapy (1 drużyna). Niektóre z tych środowisk nie były od dłuższego czasu wizytowane. Daje się zauważyć duży zapal wśród młodzieży; w niektórych ośrodkach (Wołkowysk, Grajewo) widać planowe zorganizowanie pracy. Strona administracyjno-gospodarcza wszędzie naogół jeszcze szwankuje.

Program III Narodowych Zawodów Strzeleckich w Toruniu 14—15 maja 1927 r. 1) Zawody Główne: A) Z broni

długiej: a) O mistrzostwo Polski — 300 m., b) O nagrodę Min. Spraw. Wojsk. — 200 m., c) O nagrodę przechodnią Związku Strzeleckiego — 200 m., d) O nagrodę Wojewody Pomorskiego — 200 m., e) O mistrzostwo miasta Torunia — 200 m., f) Zawody przedolimpijskie — 400 m. B) Z broni krótkiej: a) O mistrzostwo Polski z broni wojskowej — 20 m., b) O mistrzostwo Polski z broni dowolnej — 50 m., c) zawody przedolimpijskie — 25 m. C) Z broni małokalibrowej: a) O mistrzostwo Polski seniorzy — 50 m., b) O mistrzostwo Polski juniorzy — 25 m., c) O mistrzostwo Polski pań — 50 m. 2) Zawody Myśliwskie: a) O mistrzostwo Polski w strzelaniu do jelenia, strzał pojedynczy — 100 m., b) O mistrzostwo Polski w strzelaniu do jelenia, strzał podwójny — 100 m., c) O mistrzostwo Polski w strzelaniu do rzutków — 15 m. Ponadto Komitet Zawodów organizuje dla zawodników w miarę możliwości technicznych 3) Strzelanie ćwiczebne: A) Z broni długiej: a) Do tarczy codziennej na 300 m., b) Do tarczy ćwiczebnej na 200 m., c) Do tarczy ćwiczebnej na 300 m. B) Z broni małokalibrowej: a) Do tarczy codziennej — 25 m., b) Do tarczy ćwiczebnej — 50 m.

Udział Stowarzyszeń w Narodowych Zawodach Strzeleckich. W I Narodowych Zawodach Strzeleckich we Lwowie w 1924 r. uczestniczyło 98 zawodników cywilnych, w tem: 46 ze Zw. Strzeleckiego, 20 z Małopolsk. Tow. Łowieckiego, 6 ze Zw. Harc. Polsk., 6 z Lwowsk. Tow. Strzeleck., 6 z Sokoła, 4 z Hufców Szkolnych, 3 z Bractw Strzec. Kurkowych 7 z innych stowarzyszeń. W II Narodowych Zawodach Strzeleckich w Krakowie w 1925 r. uczestniczyło 185 zawodników cywilnych, w tem: 74 ze Zw. Strzeleckiego, 34 z Hufców Szkolnych, 15 z Sokoła, 12 z Bractw Strzelców Kurkowych, 10 ze Zw. Powstańców, 10 z Małopolsk. Tow. Łowieckiego, 6 ze Zw. Młoda Polsk., 5 ze Zw. Harc. Polsk., 5 ze Zw. Ofic. Rezerw, 14 z innych stowarzyszeń.

Wydawca: Naczelnictwo Z. H. P. w osobie Stanisława SEDLACZKA, Warszawa, Aleja Ujazdowska 37 m. 12. Telefon 101-20.

Redaktor: Stanisław SEDLACZEK, Sekretarz Redakcji: Eugenjusz RYSZKOWSKI.

Nakład i Administracja: Warszawa, Traugutta 2. Centralna Komisja Dostaw Harcerskich. Telefon 145-54. Konto P. K. O. 536.

Poprawki. Wobec niekompletności danych ogłoszonych staramy się je uzupełnić przypuszczalnymi na podstawie danych posiadanych z lat poprzednich i następnych. Jeżeli wiemy, ile było w danym roku drużyn w pewnej Chorągwi (lub części) a nie wiemy ilu harcerzy, przyjmujemy ilość z roku poprzedniego lub z następnego, zależnie od tego, która jest mniejsza. Uważamy, że po wprowadzeniu takich poprawek otrzymamy liczby bardziej zbliżone do stanu faktycznego, jednak i one nie są dokładne. Jak dalece niedokładną jest statystyka harciska widać np. z porównania danych z r. 1922 i 1924. W r. 1922 na 829 drużyn mamy 31.785 harcerzy, w r. 1924 na 887 drużyn tylko 25.274 harcerzy. Trudno przypuścić, aby przy wzroście ilości drużyn o 58, ilość harcerzy zmalała o 6.511!

Przyjawszy wyżej opisaną zasadę poprawek, przeprowadzamy je poniżej:

Rok 1921. Harcerze: Brześć dodać 1431, Łódź 335 (różnica 2730—2395), Poznań 2231, Zagłębie 581 (1191—610), suma poprawki 4578.

Drużyny: Brześć dodać 24, Pomorze 50, Poznań 67, Śląsk 48, suma poprawki 189.

Rok 1925. Dane z sprawozdania 1925 r. Korygujemy na zasadzie później otrzymanych materiałów z Ch. Białostockiej, Poznańskiej i Śląskiej. Ponadto wprowadzamy poprawki: Drużyny: Radom dodać 27, Warszawa 11, suma poprawek 38. Harcerze: Radom dodać 529, Warszawa 393 (3432—3039) suma poprawek 922.

Rok 1926. Drużyny: do danych tablicy II dodać: Brześć 22, Kielce 9, Lublin 2, Łódź 11, Wołyń 5, Śląsk 47, suma poprawki 96. Harcerzy: 1148 i Śląsk 293, suma poprawki 1441.

Po przeprowadzeniu tych poprawek otrzymamy ogólną sumę drużyn w r. 1925 — 877, w 1926 — 1014; harcerzy i instruktorów w 1925 r. — 26.4333, w 1926 — 29.175.

GŁOSY I ECHA

Bardzo na czasie...

Głos dhny Uklejskiej w Hm. nr. 4, str. 64, p. t. „O dzieśnięciem prawie i „prawie przebaczenia“ jest bardzo cennym przyczynkiem do.... psychologii dyskusowania.

Pisałem (w Hm. N 3, str. 37): „są instruktorzy Z. H. P. propagujący od kilku lat zniesienie abstynencji od tytoniu i alkoholu; przed dwoma laty był nawet zgłoszony w tej sprawie wniosek... na zebraniu instruktorskim sprawę abstynencji, a bodaj i czystości seksualnej — traktował jako rzecz do dyskusji, jeden z kierowników w pewnego środowiska harciskiego. ...Otóż wyraźnie powiadam: Organizacja, która odrzuci X punkt prawa nie będzie Harcerstwem, choćby tę nazwę przywłaszczyła sobie“.

Druhna Uklejska pisze: „za rzecz całkowicie nieoczekiwaną, ale równie niemożliwą uważam zestawienie nakazu czystości w ścisłym tego słowa znaczeniu... i abstynencji od alkoholu i tytoniu w jednym zdaniu, ba: pod jedną wspólną kategorią, pod — ewentualnie jedno rozstrzygnięcie!... Nie chcę widzieć złej woli w tem zestawieniu, jakie nam przyniósł artykuł „Na czasie...“

Czytelnik musi te słowa wziąć jako atak na autora artykułu, t. j. na mnie. Przepraszam! Czy to ja w X punkcie prawa zestawiałem czystość z abstynencją? — albo — czy to ja traktowałem sprawę czystości jako rzecz do dyskusji? Zdaje mi się, że lepiej byłoby celować w tego co to czynił, niż we mnie, niebora. Tembardziej...

Tembardziej, że ja piszę „jeden z kierowników pewnego środowiska... na zebraniu instruktorskim“, a dhna Uklejska „czyta“: „ze gdzieś tam daleko młody pracownik rzeczy te zestawiał...“ i tembardziej — zapewniam — że było to bardzo blisko!

„Nie chcę widzieć złej woli“ w takim „czytaniu“ i skierowaniu ataku na tego, co zło wytyka, zamiast na zło, tylko stwierdzam: trudno jest uniknąć nieporozumień w dyskusji, nawet pisanej (a cóż dopiero, gdy się mówi, zwłaszcza na zebraniach licznych).

Jeszcze nie koniec!

Pisałem: „Jesteśmy harcerzami — obowiązuje nas Prawo i Przyrzeczenie... Ale jesteśmy ludźmi. Zdarza się, że prawo przekraczamy. Co wtedy? — jak się rehabilitować...“ i podawałem pomysły: samooskarżenie; wyznanie przed Naczelnikiem lub komendantem, który miałby prawo przebaczenia. „A może poprostu dobra spowiedź równowagę przywróci“. (Tu nadmienię, że pomyliłem się, powołując się na Kodeks Honorowy odnośnie do pomysłu samooskarżania się).

Mea maxima culpa!

Pisałem to jako przykład nasuwających się zagadnień, więc b. krótko, dlatego może niedość jasno. Miałem na myśli prawo harciskie, drużna Uklejska zaś, zasugerowana zagadnieniem czystości, sądziła, że mówię o Prawie Bożem i zwróciła uwagę, że „do przebaczenia win i przywracania równowagi ustanowiona jest w kościele spowiedź“. Przecież nie chciałem roli spowiedników wkładać na komendantów! Oczywiście, o ile przekroczenie prawa harciskiego jest zarazem grzechem — droga przywrócenia równowagi jest wyraźna. Jest jednak, zdaje mi się, sporo przekroczeń prawa harciskiego, które jeszcze nie są przekroczeniami Prawa Bożego, choćby wskazane przez dhnę Uklejską przekroczenie „sformułowanego przez nas samego postulatu abstynencji od alkoholu i tytoniu“. I to jest dla mnie nierozstrzygnięte nadal: czy dobra spowiedź, w której tych przekroczeń się nie wyjawiało, bo nie są grzechami, — także co do nich „przywraca równowagę“? Jestem raczej skłonny mniemać, że nie. Wdzięczne pole do analizy zagadnienia można — i trzeba — niem się zająć mimo zastrzeżeń drużny Uklejskiej, tembardziej, że teza „jest rzeczą niedopuszczalną, by instruktor harciskiego wglądał w sumienie“ nie jest oczywistą i wymaga co najmniej wyjaśnienia.

St. Sedlaczek.

Z WYDAWNICTW

Klemens Jędrzejewski, Pius XI na tle chwili dzisiejszej. Płock, 1927, nakł. autora, 20 × 12, str. 16. Jest to przemówienie wygłoszone na Akademii Papieskiej w Płocku, 11.II.1927. Autor, nawiązując do uroczystości ku czci Ojca Świętego, tak blisko związanego z Polską, zastanawia się nad misją dziejową Polski, która była zawsze „najdalej wysuniętą na Wschód placówką rzymskiej chrześcijańskiej cywilizacji... Ojcowie nasi z krzyżem wiary i pługiem pracy szli naprzód, znacząc swą drogę świątyniami i szkołami, zlewając się potem i krwią męczeńską, miłością zespalając ludy i wierzenia. Granica naszych ziem i wpływów była granicą prawdziwej cywilizacji“. I nasze pokolenie jest świadkiem walki między Rzymem, a Moskwą; odegraliśmy już w niej wybitną rolę, zwyciężając w bitwie nad Wisłą — do rozegrania mamy bodaj ważniejszą walkę z wschodnim barbarzyństwem bolszewickim, znów napierającym. „Rzym albo Moskwa — tertium non datur — Quo vadis Polonia?... Anarchistyczno - materialistyczną religię zniszczenia, jaką jest komunizm, może zwalczyć tylko idealistyczna religia katolicka, tylko karna organizacja Kościoła... Wszystkie czynniki, które Kościołowi przeszkadzają, przeczą, tamują lub zwalczają — wszystkie te czynniki temsamem popierają komunizm, służą Moskwie.

...Naród nasz tylko wtedy wykona swe szczytne posłannictwo, jeśli jego wewnętrzna budowa będzie oparta o zasady nauki Chrystusowej. Wszystko, co rozbija jedność religijną narodu, jest szkodliwe. Otworzymy serca dla naszych nieszczę-

stopnie harcerskie; — z drugiej zaś strony temi samymi drogami do wytworzenia organizacji emulacyjnej, zdolnej wystąpić do każdego zawodów sportowych. A więc ćwiczenie cieleśne dla jaknajszerszych mas harcerskich, specjalizacja dla jednostek wyrastających ponad innych w celu umożliwienia i harcerzom ubiegania się o tytuły mistrzów Polski.

Dziesięciolecie Harcerstwa na Pomorzu ma się odbyć b. uroczystie. Z tej okazji odbędzie się w Toruniu w czasie od 26 czerwca do 3 lipca b. r. zlot drużyn męskich. Ze względu na doniosłe znaczenie propagandowe dla Pomorza Komenda Chorągwi Pomorskiej pragnie zgrupować większą ilość młodzieży harcerskiej i zaprasza na ten zlot instruktorów i młodzież harcerską z całej Polski. Najpóźniej do 15 maja b. r. należy zawiadomić K. Ch. Pomorskiej (Toruń, Podmurna 62), ilu harcerzy i instruktorów przybędzie z danej Chorągwi. Bardzo pożądanym jest, by każda grupka przywiozła z sobą własne namioty.

Kursy wych. fiz. dla stow. w ośrodku Warszawa zamierza M. S. Wojsk. uruchomić w maju i czerwcu dla instruktorów: a) 3 tyg. dla Zw. Mł. Wiejskiej (30 czł.) b) 2 tyg. dla Związku Robotniczych Stowarzyszeń Sportowych (30 czł.), c) 4 tyg. kurs dla Związku Strzeleckiego (50 czł., w tem 20 kobiet).

Uczestnicy kursów otrzymają zakwaterowanie i wyżywienie na koszt M. S. Wojsk.

Wydział w. f. Komendy Chor. M. Stołecznej i H. K. S. Varsovia wystąpiły jeszcze w lutym b. r. do kierownictwa ośrodka z prośbą o urządzenie kursu w. f. dla Harcerstwa.

Osobiste. W dn. 27 lutego b. r. w kościele parafjalnym w Białobrzegach odbył się ślub dha H. Krzesińskiego z p. Z. Solarską. Młodej parze szczęść Boże!

II Święto tańców narodowych odbędzie się 25 czerwca dla wilcząt i 2 lipca dla skautów i wędrowców w Gillwell Parku.

Nowy ośrodek kursów i obozowania powstał (ale nie u nas, lecz) w Anglii w Youlbury, koło Oksfordu, z fundacji Arthura Evensa, znanego archeologa.

Oznaki odwiedzenia zagranicznych krajów wprowadziła angielska Główna Kwatera w formie miniaturowych flag danego kraju. Obowiązują następujące przepisy: 1) Nie mniej niż połowa drużyny musi wziąć udział w wizycie zagranicą. 2) Miniaturowa flaga odwiedzonego kraju musi być właściwego kształtu i materiału, można ją nabyć w dziale dostaw G. K. 3) Przymocowuje się ją dookoła drzewca sztandaru drużyny, poniżej sztandaru. Do drzewca sztandaru narodowego przypinać jej nie wolno. 4) Jeżeli wizytę organizował hrabstwo lub

okręg, może odpowiednią flagę przybić na drzewcu swego sztandaru. 5) Dla wizyt w Międzyn. Schronisku w Kandersteg są osobne flagi zielone z napisem „Kandersteg”. 6) Dopuszcza się tylko 1 flagę z 1 kraju. 7) Wizyta nie może być krótsza niż 1 tydzień; muszą być podane dowody nawiązania braterskich stosunków. (The Scouter).

Jedność wilcząt — skautów — wędrowców w drużynach angielskich podkreśla zarządzenie ustalające jednakowej barwy chustki na szyję dla członków wszystkich wyżej wymienionych sekcji jednej drużyny. (The Scouter).

Numer niniejszy wychodzi z kilkodniowym opóźnieniem, chcieliśmy bowiem umieścić obszernie sprawozdanie ze Zjazdu Walnego oraz jego uchwały.

Niestety, z przyczyn technicznych od Redakcji niezależnych nie udało się nam tego skutecznie.

NOWE WYDAWNICTWA

DO NABYCIA W CENTR. KOMISJI DOSTAW HARCERSKICH
WARSZAWA, TRAUGUTTA 2, I W DZIALE WYDAWNICTW
NACZELNICTWA Z. H. P., ALEJA UJAZDOWSKA 37 — 12.
PRZY ODBIORZE WIĘKSZEJ ILOŚCI — OPUST.

Jak pracować w Starszym Harcerstwie? Wskazówki metodyczne, programowe i organizacyjne, oprac. przez Komisję Programową St. H. przy Głównych Kwaterach . . . zł 1,—

Znaczenie zagadnienia alkoholizmu, Dr. Cz. Wroczyński, gen. Dyrektor Zdrówia M. S. Wewn. . . . . „ 0,20

Obóz harcerski, St. Sedlaczek (odczyt propagandowy) . . . . . „ 0,20

Organizacja Harcerstwa, zeszyt I . . . . . „ 0,50

Organizacja Harcerstwa, zeszyt II w druku

Biblijografia Harcerska, St. Sedlaczek . . . . . „ 0,60

Skaut Słowiański, Nr 1 . . . . . „ 1,—

VII Sprawozdanie Naczelnej Rady Harcerskiej za rok 1926 . . . . . „ 1,—

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO

Składka członka wspierającego 6 złotych rocznie lub więcej według deklaracji.

Składka członka czynnego i przodownika: 6 zł rocznie. Składka instytucji — członka współdziałającego conajmniej 20 zł według deklaracji.

Wpłacać na konto P. K. O. 1550.

Wpisowe na rzecz związku Drużyny i K. St. H. 5 zł. K. P. H. 10 zł od 1 delegata na Zj. W. t. j. od każdego 50 członków; członkowie czynni przodownicy 2 zł.

Pogłówne młodzieży na rzecz Związku 60 gr. rocznie; Pozyskujcie członków współdziałających.

Rękopisy bez podpisu i adresu autora nie będą przez Redakcję uwzględniane. — Rękopisów nadesłanych Redakcja nie zwraca.

Komitet Redakcyjny: St. Czapiewski, W. Prażmowska, E. Ryszkowski, St. Sedlaczek, M. Uklejska, Z. Wołowska.

Wydawca: Naczelnictwo Z. H. P. w osobie Stanisława SEDLACZKA, Warszawa, Aleja Ujazdowska 37 m. 12. Telefon 101-20.

Redaktor: Stanisław SEDLACZEK, **Sekretarz Redakcji:** Eugenjusz RYSZKOWSKI.

Nakład i Administracja: Warszawa, Traugutta 2. Centralna Komisja Dostaw Harcerskich. Telefon 145-54. Konto P. K. O. 536.

Drukarnia Ministerstwa Spraw Wojskowych. Przejazd 10.